

Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej

Warszawa, dn. 18 września 2013 r.

FNEZ – 50/2013

STANOWISKO FUNDACJI NA RZECZ ENERGETYKI ZRÓWNOWAŻONEJ

W sprawie „Schematu zoptymalizowania mechanizmów wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii lub biogazu rolniczego.

W związku z prezentacją przez Ministra Gospodarki założeń zoptymalizowania mechanizmów wsparcia dla wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii lub biogazu rolniczego, Fundacja na rzecz Energetyki Zrównoważonej przedstawia następujące stanowisko i uwagi do przedstawionych propozycji.

- 1) **FNEZ z dużym niepokojem przyjmuje sposób prowadzenia prac nad tworzeniem warunków prawnych dla dalszego rozwoju energetyki odnawialnej w Polsce.** Prace nad nowym otoczeniem prawnych branży energetycznej, w tym energetyki odnawialnej, prowadzone są przez Rząd od 3 lat. W tym czasie przygotowano i poddano gruntownym konsultacjom branżowym 2 projekty ustawy o odnawialnych źródłach energii. Ostatni projekt ustawy, z października 2012 roku spełniał większość postulatów i oczekiwań branży i wydawał się być gotowym do dalszych prac legislacyjnych w Parlamencie. **Niestety, przez kolejny rok Rząd nie przekazał projektu ustawy do Sejmu, pomimo dramatycznie pogarszającej się sytuacji na rynku inwestycyjnym w sektorze OZE, przejawiającej się spadkiem liczby nowych inwestycji, wycofaniem się z rynku inwestorów zagranicznych, wstrzymaniem finansowania inwestycji przez banki.**
- 2) Zaprezentowana w dniu 17 września koncepcja zmian systemu wsparcia energetyki odnawialnej wprowadza rewolucyjne zmiany w dotychczasowym systemie oraz w dotychczas wypracowanych wspólnie z branżą rozwiązaniach nowego systemu. **Zaprezentowane kierunki działań są zaledwie zbiorem licznych pomysłów, których uzgodnienie i przerobienie na zapisy prawne pozwalające na wdrożenie ich w życie może potrwać ponad 2 lata. W praktyce oznacza to utrwalenie obecnej sytuacji braku stabilności i przewidywalności na rynku inwestycyjnym w energetyce odnawialnej, a tym samym całkowite jego zablokowanie. Skutkiem takiej sytuacji będzie niewypełnienie przez Polskę celów ilościowych Dyrektywy 2009/28/WE oraz poniesienie ogromnych strat gospodarczych z tytułu:**
 - zaniechania realizacji inwestycji o miliardowej wartości,
 - nie oddania do użytku nowych mocy energetycznych w latach 2015-2017 niezbędnych dla zapewnienia pokrycia zapotrzebowania na energię w KSE,
 - kar za nie wdrożenie Dyrektywy,
 - utraty wiarygodności Polski jako atrakcyjnego rynku inwestycyjnego.
- 3) FNEZ nie zgadza się z jedną podstawowych idei, przyświecających tworzeniu nowej propozycji systemowej dla OZE – **„kierowania wsparcia w pierwszej kolejności do sprawdzonych i opanowanych technologii, które w polskich warunkach charakteryzują się**

najniższym kosztem wytwarzania energii elektrycznej." Zaprezentowane podejście jest niezgodne z podstawowymi założeniami Dyrektywy 2009/28/WE, takimi jak:

- „**Głównym celem wyznaczenia obowiązkowych krajowych celów jest zagwarantowanie pewności dla inwestorów i zachęcanie do ciągłego rozwijania technologii, które wytwarzają energię ze wszystkich rodzajów źródeł odnawialnych.**”
- „**Aby umożliwić osiągnięcie korzyści z postępu technologicznego i ekonomii skali, orientacyjny kurs powinien uwzględniać możliwość szybszego wzrostu wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w przyszłości. Tym sposobem szczególną uwagę można poświęcić sektorom, które niewspółmiernie cierpią z powodu braku postępu technologicznego i ekonomii skali i pozostają słabo rozwinięte, ale które w przyszłości mogą w znaczący sposób przyczynić się do osiągnięcia celów wyznaczonych na rok 2020.**”

4) **System wsparcia wytwarzania energii z OZE powinien mieć na celu**, poza zrównoważonym i rozsądnym z punktu widzenia kosztów osiągnięciem celów ilościowych Dyrektywy 2009/28/WE:

- a. **prowadzenie do rozwoju krajowych technologii energetycznych,**
- b. **budowanie przewagi konkurencyjnej polskiego przemysłu działającego na rzecz rynku OZE,**
- c. **tworzenie nowych miejsc pracy,**
- d. **wzrost przychodów jednostek samorządów terytorialnych,**
- e. **zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego kraju.**

Postawienie wyłącznie na najtańszy i najłatwiejszy efekt statystyczny w postaci udziału wymaganej „zielonej energii” w bilansie energetycznym, **będzie działaniem na szkodę krajowej gospodarki, poprzez zaniechanie szansy na modernizację i unowocześnienie polskiej energetyki.**

5) **FNEZ zgadza się z tezą, że obecny system wsparcia OZE jest nieefektywny i nadmiernie kosztowny i wymaga pilnych zmian. Fundacja popiera następujące propozycje działań w tym zakresie:**

- **Znaczące ograniczenie wsparcia dla instalacji spalania wielopaliwowego, poprzez ograniczenie wielkości wytwarzania energii z tych instalacji podlegającej wsparciu do poziomu z lat 2011-2012 i redukcji przysługujących świadectw pochodzenia do 0,5/MWh.**
- **Ograniczenie wsparcia dla energetyki wodnej do instalacji o mocy łącznej nie przekraczającej 1 MW.**

6) **Fundacja popiera ogólny, docelowy kierunek zmian systemu wsparcia, polegający na wprowadzeniu systemu aukcji. Uważamy jednak, że wdrożenie tak rewolucyjnego i trudnego organizacyjnie, systemu wymaga bardzo dobrego przygotowania oraz obudowania prawnego i instytucjonalnego.** Dzisiejsze instytucje zarządzające i kontrolujące rynek OZE nie są przygotowane do wdrożenia takiego systemu. Prace nad nowym systemem nie mogą więc przebiegać w pośpiechu, co powoduje że **jego wdrożenie nie jest możliwe przed rokiem 2017.** Jednocześnie, **nie można dopuścić do sytuacji w której obecny stan zawieszenia prawnego będzie przez kolejne 2-3 lata paraliżował rozwój energetyki odnawialnej.**

7) **FNEZ apeluje do Rządu i Parlamentu o jak najszybsze znowelizowanie obecnego systemu wsparcia,** mające na celu:

- **Wprowadzenie tych rozwiązań z ostatniej propozycji Ministerstwa Gospodarki, które dają największe i najszybsze oszczędności i optymalizacje w obecnym systemie, tak dla**

istniejących instalacji, jak i dla nowych które zostaną oddane do użytku przed rokiem 2017, a więc:

- **Ograniczenie wsparcia dla instalacji spalania wielopaliwowego**, poprzez ograniczenie wielkości wytwarzania energii z tych instalacji podlegającej wsparciu do poziomu z lat 2011-2012 i redukcji przysługujących świadectw pochodzenia do 0,5/MWh.
 - **Ograniczenie wsparcia dla energetyki wodnej** do instalacji o mocy łącznej nie przekraczającej 1 MW.
 - **Wprowadzenie gwarancji wsparcia na okres 15 lat** od dnia uruchomienia instalacji
 - **Skrócenie ważności świadectw pochodzenia do 2 lat**
 - **Ograniczenie możliwości wypełnienia obowiązku poprzez uiszczenie opłaty zastępczej** w sytuacji, gdy cena świadectw pochodzenia na TGE S.A. będzie niższa niż 75% wartości opłaty zastępczej.
- Pełne wdrożenie Dyrektywy 2009/28/WE m.in. w zakresie gwarancji przyłączenia dla instalacji OZE, co pozwoli na uniknięcie kar za niewdrożenie Dyrektywy,

8) Zmiana obecnego systemu wsparcia powinna zostać dokonana poprzez bezzwłoczną nowelizację ustawy Prawo energetyczne i powinna wejść w życie z dniem 1 stycznia 2014 roku. Jednocześnie Rząd powinien kontynuować prace nad nową ustawą o OZE, w ramach której zostanie właściwie przygotowany system oparty na aukcjach. **Ustawa o OZE powinna zostać uchwalona do końca 2014 roku z 2 letnim okresem przejściowym, tak aby jej pełne wdrożenie mogło nastąpić w roku 2017.**

9) W odniesieniu do propozycji stworzenia systemu aukcyjnego, najważniejszymi postulatami Fundacji są:

- **Powiązanie wielkości przyznawanej w ramach aukcji ilości energii objętej stałą ceną z Krajowym Planem Działania**, w celu zapewnienia większej przewidywalności i stabilności inwestycyjnej dla poszczególnych technologii.
- **Prowadzenia aukcji w „koszykach technologicznych”**, w celu wspierania najlepszych, najbardziej efektywnych projektów inwestycyjnych we wszystkich tych technologiach, które zapewniają największy efekt gospodarczy, społeczny i środowiskowy, a więc opartych na krajowym potencjale wytwórczym, zarówno w odniesieniu do źródeł energii jak i to urządzeń.
- **Uruchomienie aukcji w ramach „koszyka technologicznego” dla morskich farm wiatrowych w latach 2017-2019**, umożliwiających wsparcie budowy od 500 do 1000 MW w morskich farmach wiatrowych w latach 2020-2021.

10) Wskazane oszczędności z tytułu nowego systemu wsparcia wynikają w zdecydowanej przewadze z likwidacji wsparcia dla hydroenergetyki i ograniczenia wsparcia dla współspalania. Aukcje bowiem, bez wątpienia nie obniżą kosztów wsparcia ze średnio 274 zł w roku 2020 do ok. 130 zł za MWh, co wynikałoby z przedstawionych przez Ministerstwo szacunków. W myśl zasady, że 80% projektów ma się mieścić w ustalonych wartościach ceny referencyjnej, nie należy się spodziewać że wśród tak odsianych projektów skłonność do obniżenia wysokości ceny sprzedaży energii będzie większa niż 10%.

11) Wszystkie dotychczasowe analizy potencjału krajowych OZE wskazują, że osiągnięcie celu 19% udziału OZE w bilansie energii elektrycznej wymagać będzie realizacji inwestycji we wszystkich technologiach dostępnych na rynku, a więc biomase, biogazie, energetyce wiatrowej na lądzie i morzu oraz fotowoltaice, założenie więc że oszczędności systemowe będą wynikać z zastąpienia tańszymi technologiami

droższych w wyniku zastosowania aukcji w jednym, koszyku technologicznym, jest założeniem bezpodstawnym, bez groźby nieosiągnięcia założonych celów. Należy więc poważnie rozważyć, czy zaproponowana rewolucja systemu ma faktyczne uzasadnienie, czy nie wystarczyłaby modyfikacja obecnego systemu wsparcia.

Prezes Zarządu

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'M. Stryjecki', with a long, sweeping underline.

Maciej Stryjecki